ECLI:LV:AT:2019:0322.11087188115.4.L

Lieta Nr. 11087188115, SKK-15/2019

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 22.martā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Anita Poļakova, Aija Branta, Pēteris Opincāns

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 14.maija lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 30.oktobra spriedumu

[1.1] **/pers. D/**, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 270.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar piespiedu darbu uz 100 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu /pers. D/ soda laikā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2015.gada 21.decembra līdz 2015.gada 22.decembrim (divas dienas), vienu dienu rēķinot kā astoņas piespiedu darba stundas, un noteikts, ka izciešamā soda daļa ir piespiedu darbs uz 84 stundām.

/pers. D/ piemērotie drošības līdzekļi – uzturēšanās noteiktā vietā un dzīvesvietas maiņas paziņošana – atstāti negrozīti.

Cietušā/pers. E/ kaitējuma kompensācijas pieteikums par morālo aizskārumu apmierināts daļēji. No /pers. D/ cietušā /pers. E/ labā piedzīta 300 *euro* kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu. Pārējā daļā kaitējuma kompensācijas pieteikums par 300 *euro* piedziņu noraidīts.

No /pers. D/ Valsts policijas labā piedzīti 95,30 *euro* – procesuālie izdevumi, kas saistīti ar medicīniskās pārbaudes narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes (iespaida) noteikšanu.

[1.2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas par pretošanos varas pārstāvim, kas pilda tam uzliktos dienesta pienākumus, ja pretošanās izdarīta, lietojot vardarbību.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 14.maija lēmumu, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /pers. D/ apelācijas sūdzību, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 30.oktobra spriedums atstāts negrozīts.

[3] Par apelācijas instances tiesas lēmumu apsūdzētais /pers. D/ iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 14.maija lēmumu pilnībā un izbeigt kriminālprocesu. Apsūdzētā ieskatā, viņa nodarījumā nav Krimināllikuma 270.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses, līdz ar to nav noziedzīgā nodarījuma sastāva.

Kasācijas sūdzībā pausto viedokli /pers. D/ pamatojis ar tālāk izklāstītajiem argumentiem.

[3.1] Apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā norādīto Krimināllikuma pārkāpumu, kvalificējot /pers. D/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka /pers. D/ nav pakļāvies policijas darbinieka likumīgajām prasībām un izrādījis pretošanos, trīs reizes tīši iesitot viņam ar dūri. Tiesa izdarījusi secinājumu, ka saskaņā ar likuma „Par policiju" 10.pantu un 12.panta pirmās daļas 2.punktu policijas darbiniekiem bija pienākums un tiesības noskaidrot, kāpēc /pers. D/ atrodas uz ielas alkohola reibuma stāvoklī un vai viņam ir nepieciešama palīdzība, turklāt šādu apstākļu noskaidrošana ietver sevī arī policijas darbinieku tiesības noskaidrot /pers. D/ personību. Ievērojot norādīto, pirmās instances tiesa atzinusi policijas darbinieku darbības par likumīgām, bet apsūdzētā rīcību – par nepakļaušanos policijas darbinieku likumīgām prasībām.

Savukārt apelācijas instances tiesa atzinusi, ka policijas darbinieki, pieprasot /pers. D/ dokumentus nolūkā noskaidrot viņa personību, ir rīkojušies

atbilstoši likumam „Par policiju", taču nav precizējusi, kura tieši likuma norma policijas darbiniekiem dod šādas tiesības.

[3.2] Apsūdzētā ieskatā, viņš ir izpildījis policijas darbinieku prasības, iekāpjot policijas automašīnā. /pers. D/, neapstrīdot, ka pretojās policijas darbiniekiem sakarā ar viņu prasību uzrādīt personu apliecinošu dokumentu un bija stiprā alkohola reibuma stāvoklī, uzskata, ka tas nav atzīstams par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 271.pantā norādīto pārkāpumu, un norāda, ka administratīvā lietvedība par šo faktu nebija uzsākta.

/pers. D/ uzskata, ka konkrētajā gadījumā likuma „Par policiju" 12.panta pirmās daļas 2.punktu nedrīkst piemērot, jo šī tiesību norma nepiešķir policijas darbiniekam tiesības pieprasīt uzrādīt personu apliecinošu dokumentus jebkurai personai jebkurā situācijā. Tādējādi abu zemāko instanču tiesas kļūdaini atzinušas policijas darbinieka rīcību par likumīgu.

[3.3] /pers. D/ celtā apsūdzība neatbilst Augstākās tiesas judikatūrā paustajām atziņām un Kriminālprocesa likuma prasībām, jo tajā nav norādīts, kādām policijas darbinieku likumīgajām prasībām /pers. D/ nav pakļāvies un pretojies.

Motīvu daļa

[4] Senāts atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 14.maija lēmums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzība noraidāma.

[4.1] Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībā ietvertā norāde uz iespējamiem Krimināllikuma pārkāpumiem un Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem ir pamatota ar apsūdzētā /pers. D/ viedokli par viņa nepamatotu notiesāšanu. Savukārt /pers. D/ viedoklis par viņa notiesāšanas nepamatotību ir argumentēts ar pierādījumu atšķirīgu vērtējumu.

[4.2] Senāts konstatē, ka /pers. D/ kasācijas sūdzībā ietvertā norāde uz Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā minēto Krimināllikuma pārkāpumu, kas izpaužas Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas nepareizā piemērošanā, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu, un viedoklis par Krimināllikuma 270.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva neesību /pers. D/ nodarījumā ir pamatots ar pierādījumu atšķirīgu vērtējumu.

Lietu pēc būtības izskata pirmās instances tiesa, bet gadījumā, kad iesniegts apelācijas protests vai apelācijas sūdzība, – arī apelācijas instances tiesa. Jautājums par pierādīšanu un pierādījumu izvērtēšanu ir reglamentēts Kriminālprocesa likuma 9.nodaļā, tostarp Kriminālprocesa likuma 128., 129. un 130.pantā ir reglamentēts jautājums par pierādījumu ticamību, attiecināmību un pieļaujamību, savukārt pierādījumu pietiekamība un šaubu izslēgšana pierādīšanas procesā ir noteikta Kriminālprocesa likuma 19.pantā un 124.panta piektajā daļā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo un trešo daļu kasācijas instances tiesa lietu pēc būtības neizskata, pierādījumus lietā no jauna neizvērtē, taču tās kompetencē ietilpst izvērtēt, vai ir ievērotas Kriminālprocesa likumā izvirzītās prasības pierādījumu vērtēšanā, vai pareizi piemērots Krimināllikums, kvalificējot noziedzīgu nodarījumu un nosakot sodu, vai tiesas nolēmums atbilst Kriminālprocesa likuma prasībām, vai nav pārkāpts kriminālprocesa pamatprincips – tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā tiesā.

[4.3] Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz konkrētiem lietā iegūtiem un tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, ir konstatējusi apsūdzētā /pers. D/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 270.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Pamatojoties uz lietā iegūtajiem, pārbaudītajiem un novērtētajiem pierādījumiem, pirmās instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. D/ vainīgums viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka pirmās instances tiesa, izskatot un izlemjot pret /pers. D/ celtās apsūdzības pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas pamatotību, ir pareizi izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un taisījusi notiesājošu spriedumu, pamatojot to ar tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā, izdarījusi pareizus secinājumus par /pers. D/ vainu un noziedzīgu darbību kvalifikāciju, tādēļ tiesas spriedumu saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta sesto daļu atstājusi negrozītu.

Lai arī apelācijas instances tiesas lēmumā norādīts, ka apelācijas instances tiesa nekonstatē pamatu atkārtoti izvērtēt pierādījumus, tomēr no lēmuma satura redzams, ka apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi un vērtējusi pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus, atspēkojot apsūdzētā /pers. D/ apelācijas sūdzības argumentus. Turklāt apelācijas instances tiesa pārbaudījusi un izvērtējusi /pers. D/ apelācijas sūdzībai pievienoto videoierakstu un motivēti atzinusi, ka tas nav atzīstams par ticamu, pieļaujamu un attiecināmu pierādījumu.

Apelācijas instances tiesas lēmumā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmās daļas un 564.panta ceturtās daļas prasībām izvērtēti lietā iegūtie pierādījumi un tiesas atzinumi pamatoti ar šiem pierādījumiem. Pierādījumi vērtēti to kopumā un savstarpējā sakarībā. Tiesa atzinusi iegūtos pierādījumus par pietiekamiem /pers. D/ vainīguma konstatēšanai, un tiesai nav radušās saprātīgās šaubas par apsūdzētā vainīgumu.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa atbildējusi uz visiem apsūdzētā /pers. D/ apelācijas sūdzības juridiski nozīmīgiem argumentiem un pamatojusi savus atzinumus ne tikai ar lietā iegūtajiem, pārbaudītajiem un novērtētajiem pierādījumiem, bet arī ar atsauci uz likumiem, pēc kuriem tā vadījusies.

[4.4] Senāts atzīst par nepamatotu kasācijas sūdzības autora viedokli par to, ka /pers. D/ celtā apsūdzība ir nekonkrēta, nesaprotama un neatbilst judikatūrā paustajām atziņām un Kriminālprocesa likuma prasībām.

Pretēji /pers. D/ kasācijas sūdzībā paustajam gan apsūdzībā, gan par pierādītu atzītā noziedzīgā nodarījuma aprakstā pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīti /pers. D/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, kas nosaka juridisko kvalifikāciju, tostarp noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks, vieta, veids un konkrētas /pers. D/ noziedzīgās darbības.

Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. D/ ir sniedzis liecības par viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma apstākļiem, turklāt savās liecībās izteicis

viedokli par to, ka viņa aizturēšanai nebija tiesiska pamata un policijas darbinieki piemēroja pārmērīgu fizisku spēku.

No lietas materiālos esošā paraksta par attieksmi pret apsūdzību redzams, ka apsūdzētais /pers. D/ parakstījies par to, ka apsūdzība ir skaidra un saprotama, un savu vainu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 270.panta pirmās daļas viņš neatzīst (*109.lapa*). Turklāt no pirmās instances tiesas 2017.gada 7.jūnija tiesas sēdes protokola redzams, ka apsūdzētais /pers. D/ sniedzis liecību, kā arī atbildējis uz aizstāvja un prokurores uzdotajiem jautājumiem (*126.lapa*).

[4.5] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta vai 575.pantā norādītos pārkāpumus, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas lēmuma atcelšanai vai grozīšanai.

Kasācijas sūdzības autora viedoklis par lietā iegūto pierādījumu citādu novērtējumu, ja tiesa pierādījumu novērtēšanā nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, tiesa

nolēma:

atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 14.maija lēmumu, bet apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Poļakova A. Branta P. Opincāns